

ANDĚLÉ SBORŮ

Hans-Werner Schroeder

Až doposud jsme hovořili především o *těch* andělech, kteří mají na starosti jednotlivé lidi. Nesou impulsy věčnosti k jednotlivcům, které vedou skrze věky a jejichž osud a bytost vidí a chápou.

Zjevení Janovo ukazuje, že v oblasti andělských bytostí existují i takové, které nevedou jednotlivce, ale celá společenství: *andělé sborů*. „Andělu církve v Efezu ... ve Smyrně ... v Pergamonu ... piš!“ Andělé sedmi v Malé Asii působících křesťanských sborů, v biblických překladech označovaných také jako církve, jsou ve Zjevení (2 a 3) oslovováni jako konkrétní duchovní bytosti nadané osudem a vůlí, které se mají pojit s Kristovým působením.

Zde se již díváme do vyšší úrovně andělského světa. Máme před sebou anděly, kteří mají vyšší moc, větší působnost a díky tomu jsou schopni tam, kde se vytvářejí křesťanské sbory, stát se vůdci těchto skupin lidí. Takoví andělé se ovšem nemohou vyznačovat jen větší mocí, nýbrž i zvláštní blízkostí ke Kristu, protože se stávají jeho zvláštními posly. Je to totiž jeho vůle, kterou mají vnášet do života jim svěřených sborů.

Ve Starém a Novém zákoně existuje představa andělů „kteří stojí před Pánem“ a andělů „Páně“. Takové představy odkazují k tomu, že i v duchovním světě existuje vzdálenost a blízkost, i když ne ve vnějším, nýbrž ve vnitřním smyslu: Tak jako můžeme říci o nějakém člověku „ten je mi blízký“, i když zevně není přítomen. Tak říká Kristus v Matoušově evangeliu o dětech: „... jejich andělé v nebesích neustále hledí na tvář mého nebeského Otce.“ (Mt 18,10)

O andělech sborů můžeme uvažovat tak, že to jsou právě takoví, kteří jsou v blízkosti Kristově a „neustále hledí na jeho tvář“, a proto mají pravomoc něco z jeho působení přenášet do jim svěřeného společenství jako „duchové posílání sloužit těm, jimž se má dostat spásy“ (Ž 1,14).

Zatímco andělé jednotlivých lidí uspořádávají a doprovázejí osud a osudová vyrovnání jednotlivce, připadá andělům sborů jiný úkol: spojovat srdce a myšlenky ve sboru zúčastněných lidí do vyšší jednoty, aby se společně pozvedli k vyšší síle.

Musíme předeslat, jak moc záleží působení vyšších duchovních sil na tom, aby se jim lidská společenství dokázala otevřít. Proto také byla bohoslužba ve všech dobách a u všech národů věcí společenství. Lidé věděli, že jednotlivec nemůže vyvinout sílu, jaká má působit v kultickém jednání, ale že tato síla začíná působit, jakmile ji společně přinášejí mnozí. Pak vzniká spolupůsobením více lidí něco, co se již nerovná pouhé sumě sil jednotlivců. Vzniká něco, v čem se může projevit vyšší, božské bytí, jež dalece přesahuje síly jednotlivců.

Ve vůli svádět lidi takto dohromady ke společnému působení žije anděl každého sboru. Tak jako se anděl jednotlivce stará o „šťěstí i neštěstí“ svého chráněnce a provází ho přítom také zkouškami, tak má anděl sboru ve vědomí jeho osud. Působí v tom, co má zavládnout jako soulad mezi lidmi, co ale může vést také ke zkouškám a úkolům v životě sboru. Zároveň spojuje své působení s konkrétním městem a krajinou okolo tohoto sboru, tak, aby to, co vychází z náboženského života sboru, správným způsobem začleňoval do života jeho okolí. Nejintenzivněji žije anděl sboru v provádění kultu a svátostí. O tom také mluví působivým způsobem Zjevení Janovo (kap. 1) již na počátku při zjevení Syna člověka, Krista. Ve zjevení Kristově uprostřed zlatých svícňů začíná apokalypsa *kultickým* obrazem; při každé opravdové bohoslužbě se Kristus zjevuje tam, kde jsou na oltáři zapáleny svíce. Také v židovské chrámové bohoslužbě byla přítomnost Boží prožívána tam, kde sedmiramenný zlatý svícen osvětloval vnitřní prostor, svatyni chrámu. Tak jsme na počátku apokalypsy vytaženi do blízkosti nebeského oltáře a - jakkoliv to není řečeno výslovně - do blízkosti nebeského kultu a tím do blízkosti Krista samotného. V Kristově pravé ruce ale září sedm hvězd (*pravá* ruka je oproti levé smyslovým obrazem tvůrčí a řídicí síly).

Ještě hlouběji pronikáme do tohoto působivého obrazu v závěrečném verši první kapitoly (Zj 1,20), který říká;

„Toto je tajemství těch sedmi hvězd, které jsi viděl v mé pravici, a těch sedmi zlatých svícňů: Sedm hvězd jsou *andělé* sedmi církví a sedm svícňů je *sedm církví*.“

Andělé sborů jsou jako hvězdy v Kristově ruce. S obrazem hvězdy se tehdy nespojoval náš dnešní pocit „vesmírných dálek“, ale spíše věčnosti působící v lidském osudu, „hvězd osudu“ které září z božského světa. Zde tyto hvězdy leží v ruce Kristově.

To přece znamená, že při provádění pozemského kultu a nebeského kultu - jehož odrazem každý pozemský kultus je - září hvězda, *anděl sboru*, v Kristově bytosti. Objevuje se v Kristově pravici jako spojený s jeho tvůrčí a vše řídicí silou. Tento pravdivý obraz nám může otevřít oči pro skutečnost kultu: V provádění kultu, svátostí ve spojení s Kristem, tvoří a žije anděl sboru. Z kultického jednání čerpá vždy znovu sílu, aby správným způsobem pronikl společenství, produševnil je a produchovnil. Zároveň jako „hvězda“ vyzařuje to, co ve sboru žije, na celé město a krajinu, do které patří.

Tak jsou vnitřně spojeny tři skutečnosti: obraz hořících svící na oltáři, který znázorňuje slavící sbor, zjevení Kristovo na oltáři a s tím spojená přítomnost anděla. Pozemské světlo svící (sboru), duchovní světlo hvězd (anděla sboru) a sluneční světlo Kristovy tváře tvoří společně trojjediné světlo zářící nad oltářem.